

## Wymagania edukacyjne - klasa 8 WOS

| Ocena celująca                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Ocena bardzo dobra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ocena dobra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Ocena dostateczna                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ocena dopuszczająca                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>DZIAŁ I: SPOŁECZNA NATURA CZŁOWIEKA UCZEŃ:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- analizuje konsekwencje niezaspokojenia potrzeb;</li> <li>- proponuje sposoby rozwiązywania konfliktów ról;</li> <li>- ocenia przestrzeganie norm społecznych w swoim środowisku;</li> <li>- analizuje i ocenia zalety i wady różnych sposobów rozwiązywania konfliktów,</li> <li>- przygotowuje i prezentuje wyniki własnego projektu lub dyskusji na temat kondycji psychicznej młodzieży.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia zależności między potrzebami, rolami społecznymi i samorealizacją;</li> <li>- wyjaśnia pojęcie osobowości i jej związek z socjalizacją;</li> <li>-porównuje oczekiwania wobec różnych ról społecznych;</li> <li>-wskazuje przyczyny i skutki łamania norm;</li> <li>- omawia konflikty ról społecznych, ich przyczyny i skutki;</li> <li>-omawia warunki negocjacji i podejmowania decyzji w grupie;</li> <li>- wskazuje cechy autorytetów i odróżnia je od idoli;</li> <li>- podaje przykłady konfliktów ról społecznych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną;</li> <li>- wymienia kategorie norm społecznych i przyporządkowuje zachowania do nich;</li> <li>-omawia zależności między zdrowiem psychicznym a funkcjonowaniem w społeczeństwie;</li> <li>- porównuje grupy formalne i nieformalne; omawia postawy wobec konfliktu;</li> <li>- wyjaśnia znaczenie asertywności w życiu społecznym.</li> </ul>                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- klasyfikuje potrzeby człowieka;</li> <li>-odróżnia potrzeby naturalne od społecznych;</li> <li>- opisuje wpływ rówieśników na postawy;</li> <li>-opisuje rolę ucznia i kolegi;</li> <li>- wyjaśnia, czym jest grupa społeczna i wymienia jej cechy;</li> <li>-wskazuje czynniki wpływające na samoocenę;</li> <li>- przedstawia zasady współpracy w grupie i sposoby rozwiązywania konfliktów (rozmowa, negocjacje, mediacje, arbitraż).</li> <li>- rozróżnia asertywność od agresji.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia czym jest społeczeństwo;</li> <li>-wymienia przykłady potrzeb człowieka (kontaktu, przynależności, uznania) i ról społecznych;</li> <li>- wymienia rodzaje grup społecznych i wskazuje te, do których sam należy;</li> <li>- wskazuje typowe konflikty w szkole i grupie rówieśników oraz sposób ich rozwiązywania;</li> <li>-podaje przykłady norm, dobrych i złych zachowań;</li> <li>- wyjaśnia pojęcia zdrowie psychiczne i depresja.</li> </ul> |
| <b>DZIAŁ II: RODZINA UCZEŃ:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>-dokumentuje (np. w formie mini-ankiety) wartości ważne dla rodziny i wyciąga wnioski;</li> <li>-porównuje role pokoleń;</li> <li>-projektuje budżet domowy z uzasadnieniem wydatków i dochodów;</li> <li>- uzasadnia wpływ wartości rodzinnych na rozwój jednostki.</li> </ul>                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>-analizuje problemy współczesnej rodziny i sposoby ich rozwiązywania;</li> <li>-ocenia znaczenie więzi rodzinnych dla rozwoju jednostki;</li> <li>-omawia skutki zaniedbań wychowawczych;</li> <li>- uzasadnia znaczenie wartości rodzinnych dla rozwoju młodego człowieka;</li> <li>- argumentuje wybór strategii oszczędzania i kontroli wydatków w budżecie domowym;</li> </ul>                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia znaczenie rodziny w procesie socjalizacji;</li> <li>-omawia funkcje rodziny (opiekuńcza, wychowawcza, ekonomiczna, kulturalna);</li> <li>-porównuje różne modele rodziny i wartości w rodzinie;</li> <li>- analizuje proste sytuacje naruszania praw dziecka w rodzinie, wie gdzie szukać pomocy;</li> <li>- planuje miesięczny budżet gospodarstwa domowego w podziale na kategorie wydatków.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia różne typy rodzin;</li> <li>-charakteryzuje role poszczególnych członków rodziny;</li> <li>- opisuje wpływ rodziny na rozwój dziecka;</li> <li>-wyjaśnia, na czym polega współpraca i podział ról w rodzinie;</li> <li>- wymienia zasady racjonalnych zakupów i oszczędzania w gospodarstwie domowym;</li> <li>- tworzy podstawową listę przychodów i wydatków w gospodarstwie.</li> </ul>                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>-wymienia podstawowe funkcje rodziny;</li> <li>-wskazuje prawa i obowiązki dziecka w rodzinie;</li> <li>- wymienia podstawowe role członków rodziny (rodzice, dzieci, osoby starsze);</li> <li>- wskazuje główne źródła dochodów gospodarstwa domowego i podstawowe wydatki.</li> </ul>                                                                                                                                                                         |

| DZIAŁ III: SZKOŁA I EDUKACJA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>-projektuje kampanię lub wydarzenie szkolne wspierające prawa ucznia;</li> <li>-opracowuje strategię zwiększenia aktywności samorządu;</li> <li>- argumentuje znaczenie uczenia się przez całe życie;</li> <li>- przedstawia sposoby dochodzenia własnych praw</li> <li>-porównuje system edukacji w Polsce i innym kraju.</li> </ul>                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- opisuje funkcjonowanie społeczności szkolnej;</li> <li>- wymienia zadania organów szkoły;</li> <li>-analizuje wpływ samorządu uczniowskiego na życie szkoły;</li> <li>-ocenia rolę szkoły w przygotowaniu do życia społecznego;</li> <li>-proponuje inicjatywy szkolne.</li> </ul>                                                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia znaczenie edukacji dla rozwoju jednostki i społeczeństwa;</li> <li>- wyjaśnia rolę społeczności szkolnej i jej wpływ na rozwój człowieka;</li> <li>-omawia prawa i obowiązki ucznia na podstawie statutu; - porównuje ścieżki kształcenia i ich wpływ na wykonywany zawód;</li> <li>-wskazuje korzyści z angażowania się w życie szkoły.</li> </ul>                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>-opisuje strukturę szkoły i zasady jej funkcjonowania; - podaje zasady wyborów do samorządu uczniowskiego;</li> <li>-charakteryzuje kompetencje samorządu uczniowskiego;</li> <li>- rozpoznaje naruszenia praw ucznia;</li> <li>-planuje dalszą edukację uwzględniając swoje mocne strony i zainteresowania;</li> <li>-wymienia etapy edukacji w Polsce.</li> </ul>                | <ul style="list-style-type: none"> <li>-wskazuje funkcje szkoły;</li> <li>-wymienia obowiązki i prawa ucznia;</li> <li>-podaje przykłady instytucji edukacyjnych;</li> <li>- opowiada o swojej klasie i szkole;</li> <li>-zna pojęcie samorządu uczniowskiego.</li> </ul>                                             |
| DZIAŁ IV: PRAWA CZŁOWIEKA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>-wskazuje na wybranych przykładach, że godność człowieka jest podstawą różnych systemów moralnych;</li> <li>- uzasadnia, że wolności i prawa polityczne są konieczne dla funkcjonowania demokracji,</li> <li>-przygotowuje prezentację na temat działalności wybranej organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw człowieka;</li> <li>- uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się zjawiskom braku tolerancji wobec wszelkich mniejszości</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-argumentuje dlaczego prawa człowieka muszą być chronione na poziomie państwa;</li> <li>- wskazuje wartości i potrzebę ochrony praw człowieka na postawie analizy preambuły Powszechnej Deklaracji;</li> <li>-wyjaśnia wpływ praw i wolności politycznych obywateli na życie polityczne kraju</li> <li>-ocenia skuteczność systemów ochrony praw człowieka;</li> <li>-porównuje działalność różnych organizacji;</li> <li>-wskazuje problemy w ich egzekwowaniu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-omawia podział praw człowieka na generacje;</li> <li>-opisuje znaczenie Konwencji o prawach dziecka;</li> <li>-wskazuje ograniczenia praw i wolności;</li> <li>-analizuje wybrane prawa zapisane w Konstytucji RP i porównuje z prawami dziecka;</li> <li>-wyjaśnia mechanizm ochrony praw;</li> <li>-analizuje przykłady i przyczyny łamania praw w Polsce i na świecie;</li> <li>- przedstawia metody działania oraz uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia różnicę między prawami a wolnościami na przykładzie Konstytucji RP;</li> <li>-opisuje dokumenty chroniące prawa człowieka (Konstytucja RP, Powszechna Deklaracja Praw Człowieka);</li> <li>-podaje przykłady instytucji chroniących prawa;</li> <li>- wymienia cechy praw człowieka;</li> <li>-wymienia przykłady spraw kierowanych do Rzecznika Praw Dziecka</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-wymienia podstawowe prawa i wolności człowieka;</li> <li>-wskazuje najważniejsze prawa dziecka;</li> <li>- zna pojęcie wolności i godności człowieka;</li> <li>-wskazuje przykłady łamania praw człowieka;</li> <li>- zna rolę Rzecznika Praw Obywatela i Dziecka.</li> </ul> |
| DZIAŁ V: NIELETNI WOBEC PRAWA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>-przygotowuje poradnik bezpiecznego korzystania z internetu.</li> <li>- wymienia inne niż policja i</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>- projektuje ścieżkę postępowania w przypadku przemocy rówieśniczej,</li> <li>- omawia konsekwencje</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>- - tłumaczy, czym są przemoc fizyczna, psychiczna, dręczenie,</li> <li>- proponuje, jak na przemoc powinni reagować jej</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>-opisuje odpowiedzialność prawną nieletnich;</li> <li>- opisuje formy cyberprzemocy i sposoby reagowania na nią,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>-wyjaśnia pojęcie „nieletni”,</li> <li>-wie czym jest przemoc i kogo dotyczy,</li> <li>- rozpoznaje sytuacje</li> </ul>                                                                                                                                                        |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>straż miejska służby porządkowe i określa ich uprawnienia,</p> <p>-przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego bezpieczeństwa,</p> <p>- wskazuje rodzaje przestępstw, za których popełnienie prawo dopuszcza odpowiedzialność karną nieletnich po ukończeniu 15 roku życia,</p>                    | <p>przemocy dla osób, które jej doświadczyły,</p> <p>- charakteryzuje rodzaje cyberprzemocy oraz podaje metody przeciwdziałania tym zjawiskom,</p> <p>- charakteryzuje zjawisko uzależnienia od internetu,</p> <p>- wyjaśnia, jakie są cele postępowania sądowego wobec niepełnoletnich.</p>                                                                                       | <p>świadkowie,</p> <p>- wskazuje, w jakich przypadkach odpowiada młody sprawca, a w jakich jego rodzice –wie gdzie szukać pomocy w przypadku przemocy domowej,</p> <p>- podaje przykłady społeczności internetowych, analizuje własną przynależność do nich,</p> <p>-omawia uprawnienia służb mundurowych.</p>                                                                                                                             | <p>- wylicza skutki przemocy,</p> <p>- wymienia główne zasady odpowiedzialności prawnej nieletnich,</p> <p>-charakteryzuje procedurę postępowania policji w sprawach nieletnich,</p> <p>-wymienia sankcje przewidziane przez prawo.</p>                                                                                                                                                                                                                  | <p>stosowania przemocy fizycznej i psychicznej w tym cyberprzemoc,</p> <p>-wymienia osoby i instytucje zajmujące się sprawami nieletnich i przemocą,</p> <p>- wskazuje zalety i wady korzystania z internetu,</p>                                                                                                                                                                                              |
| <p align="center"><b>DZIAŁ VI: SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA UCZEŃ:</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat swojej gminy,</p> <p>- redaguje petycję do władz w sprawie problemu dotyczącego lokalną społeczność,</p> <p>- znajduje w lokalnych mediach informacje na temat działalności publicznej ludzi zajmujących wysokie stanowiska w gminie,</p> | <p>- wyjaśnia zasady referendum lokalnego i wskazuje sprawy, których może ono dotyczyć,</p> <p>- aktywnie uczestniczy w dyskusji o problemach społeczności lokalnej i przytacza trafne argumenty,</p> <p>- ocenia działania władz gminy na podstawie dostępnych źródeł,</p> <p>-uzasadnia konieczność angażowania się mieszkańców w życie gminy i rozwiązywanie jej problemów.</p> | <p>- omawia zadania poszczególnych organów władzy w gminie,</p> <p>- podaje przykłady zadań własnych i zleconych,</p> <p>- uczestniczy w dyskusji o zadaniach gminy, wskazuje, które są najpilniejsze i uzasadnia swoje zdanie,</p> <p>- stosuje procedury załatwiania spraw urzędowych,</p> <p>- formułuje wnioski dotyczące lokalnych problemów (np. transport, środowisko),</p> <p>-analizuje budżet gminy na podstawie infografiki</p> | <p>- opisuje strukturę urzędu gminy i podaje, w jakim wydziale załatwić wybrane sprawy,</p> <p>-wypełnia poprawnie prosty formularz,</p> <p>- wymienia zasady, na których opiera się samorząd,</p> <p>- odróżnia organy stanowiące od wykonawczych,</p> <p>- określa sposób wyłaniania władz gminy oraz ich odwołania,</p> <p>- dyskutuje o zadaniach gminy,</p> <p>- wymienia problemy społeczności lokalnej i przykłady wpływu obywateli na życie.</p> | <p>- zna jednostki samorządu terytorialnego w Polsce,</p> <p>- wymienia rodzaje gmin w Polsce,</p> <p>-wymienia organy władzy w gminie,</p> <p>- wskazuje, jakich organów dotyczą wybory samorządowe,</p> <p>- wylicza podstawowe zadania gminy,</p> <p>- podaje nazwisko burmistrza gminy, w której mieszka oraz przewodniczącego rady</p> <p>- bierze udział w przygotowaniu prezentacji na temat gminy.</p> |
| <p align="center"><b>DZIAŁ VII: SPOŁECZNOŚĆ REGIONALNA UCZEŃ:</b></p>                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację dotyczącą działań podjętych przez władze swojego powiatu i województwa,</p>                                                                                                                                                                        | <p>- porównuje strukturę władz samorządu powiatowego i wojewódzkiego,</p> <p>- ocenia działania podejmowane przez władze swojego powiatu i województwa (znajduje</p>                                                                                                                                                                                                               | <p>- rozróżnia zadania rady powiatu, sejmiku i starosty oraz marszałka województwa,</p> <p>- wymienia organy stanowiące i wykonawcze powiatu i województwa,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>-wymienia tradycje i zwyczaje swojej społeczności regionalnej,</p> <p>- wyjaśnia sposób wyboru i odwołania organów powiatu i województwa,</p> <p>- określa, które z organów samorządu</p>                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>-wymienia przykładowe zadania powiatu i województwa,</p> <p>- wylicza organy powiatu i województwa,</p> <p>- wskazuje, gdzie znajdują się siedziby władz powiatu i województwa,</p>                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                                               |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                              |                                                                                                                                                                           |                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - argumentuje potrzebę ochrony dziedzictwa regionalnego w kontekście rozwoju, | informacje na odpowiednich stronach internetowych), - rozumie znaczenie promocji regionu dla życia społeczności lokalnych, - pokazuje płaszczyznę współpracy między władzą centralną a samorządową. | - bierze aktywny udział w przygotowaniu prezentacji na temat wybranych tradycji i zwyczajów swojej społeczności regionalnej, | powiatowego i wojewódzkiego mogą zostać odwołane przez mieszkańców, - wypełnia wnioski o paszport, - odnajduje informacje w BIP, - pracuje z mapą administracyjną Polski. | w których mieszka, - wymienia pozostałe powiaty i województwa - przytacza przykłady aktywności obywatelskiej, |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **DZIAŁ VIII: WSPÓLNOTA NARODOWA/ETNICZNA I OJCZYŻNA UCZEŃ:**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - prezentuje wybrany element polskiego dziedzictwa narodowego i wyjaśnia, na czym polega jego wyjątkowość, - prezentuje sylwetki wybranych wybitnych Polaków i ocenia znaczenie ich dorobku dla pożytku publicznego, - wyjaśnia, co wpłynęło na rozlokowanie skupisk poszczególnych mniejszości narodowych w Polsce, - określa czynniki, które miały wpływ na rozmieszczenie Polonii na świecie, - przygotowuje wystąpienie dotyczące kryzysów uchodźczych na świecie - omawia wpływ skrajnych postaw na historię XX w. | - wyjaśnia sens bycia Polakiem lub członkiem innej wspólnoty narodowej albo etnicznej, - przytacza historię symboli RP, - uzasadnia konieczność popularyzowania wartości obywatelskich we współczesnym państwie, - przedstawia strukturę ludności zamieszkującej terytorium kraju - omawia czynniki przyciągające i wpływające na migrację, - uzasadnia konieczność ochrony prawnej mniejszości narodowych i etnicznych, - omawia różnice między szowinizmem a nacjonalizmem, - prezentuje konsekwencje ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu antysemityzmu. | - wyjaśnia różnicę między narodowością a obywatelstwem, - charakteryzuje wartości obywatelskie, wyjaśnia ich wartość dla społeczeństwa, - omawia konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela RP, - omawia różnice w rozumieniu patriotyzmu dawniej i współcześnie - tłumaczy, dlaczego uchodźcom przysługują szczególne prawa, - podaje korzyści, jakie niesie dla Polaków poznanie kultury mniejszości zamieszkujących Polskę, - charakteryzuje przyczyny i skutki ksenofobii, - podaje przykłady wartości obywatelskich, | - opisuje więzi łączące człowieka z ojczyzną na własnym przykładzie, - wyjaśnia konstytucyjne obowiązki obywatela - opisuje zasady nadania obywatela polskiego, - wie na czym polega postawa patriotyczna młodego człowieka - określa, czym jest tożsamość narodowa, - wyjaśnia, czym są mniejszość narodowa i etniczna, - rozróżnia imigrantów, emigrantów i uchodźców, - wskazuje prawa przysługujące mniejszościom narodowym i etnicznym w Polsce, - wyjaśnia do czego prowadzi brak tolerancji w społeczeństwie | - wskazuje, jakie więzi łączą jednostkę z ojczyzną, - wymienia i opisuje symbole RP - wylicza wybrane święta narodowe, - przedstawia zasady właściwego zachowania w trakcie uroczystości, wobec symboli, - wyjaśnia, czym jest obywatelstwo i patriotyzm, - wymienia podstawowe prawa i obowiązki obywatela RP, - rozpoznaje przejawy ksenofobii, rasizmu, szowinizmu, antysemityzmu, - wymienia przykłady mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **DZIAŁ IX: UDZIAŁ OBYWATELI W ŻYCIU PUBLICZNYM UCZEŃ:**

|                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - omawia rolę związków zawodowych, - odpowiada, czy międzynarodowe organizacje pozarządowe powinny wpływać na władzę danego kraju, i przytacza trafne argumenty, | - omawia poszczególne obszary działalności organizacji pozarządowych, - wyjaśnia, czym jest organizacja pożytku publicznego i w jaki sposób można wspomóc jej działalność, | - tłumaczy, czym jest społeczeństwo obywatelskie, - charakteryzuje działalność organizacji pozarządowych, - wskazuje różnice między stowarzyszeniem a fundacją, - charakteryzuje rodzaje wolontariatu, | - wyjaśnia, co oznacza prawo do swobodnego zrzeszania się, - przytacza przykłady działań organizacji pozarządowych, - wymienia cele działalności ogólnopolskich organizacji młodzieżowych np. rada gminy, | - określa, czym jest wolontariat, i przytacza przykłady działań wolontariuszy, - wymienia korzyści wynikające z pracy w wolontariacie, - podaje przykłady ogólnopolskich organizacji młodzieżowych, |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - opowiada o swoich doświadczeniach z pracy wolontariackiej, | - uzasadnia konieczność angażowania się w działania organizacji pozarządowych,<br>- na podstawie analizy danych statystycznych z wykresu wskazuje obszar, w którym organizacje pozarządowe powinny być bardziej aktywne, i uzasadnia swoje zdanie. | - określa, jakie działania trzeba podjąć, aby zostać wolontariuszem,<br>- omawia zasady etycznego postępowania urzędników,<br>- tłumaczy konsekwencje łamania zasad etycznych w życiu publicznym. | - wylicza przykładowe działania podejmowane przez związki zawodowe,<br>- odszukuje informacje o organizacjach pozarządowych, które funkcjonują w najbliższej okolicy,<br>- wyjaśnia, jak działa budżet obywatelski, | - odczytuje dane statystyczne z wykresu.<br>- wskazuje cele i formy działania organizacji pozarządowych,<br>- rozpoznaje przejawy łamania zasad etycznych w życiu publicznym |
|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **DZIAŁ X: ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU UCZEŃ:**

|                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - ocenia kampanię społeczną pod kątem skuteczności i etyki proponuje poprawki,<br>- ocenia, jak często na jego poglądy, decyzje wybory mają wpływ media społecznościowe, | - wskazuje wagę wolności słowa i mediów dla demokracji,<br>- opisuje zasady rzetelności dziennikarskiej,<br>- argumentuje znaczenie wolności słowa i odpowiedzialności mediów<br>- uzasadnia konieczność oddzielania faktów od opinii,<br>- analizuje wpływ mediów na kształtowanie opinii publicznej (na przykładach),<br>- analizuje materiały z wybranej kampanii społecznej. | - analizuje materiał medialny,<br>- identyfikuje fakty, opinie i komentarze,<br>- porównuje przekazy z różnych mediów pod kątem doboru informacji,<br>- krytycznie ocenia reklamy,<br>- opowiada o poszczególnych funkcjach mediów,<br>- omawia zasady pracy dziennikarzy,<br>- opisuje obszary tematyczne kampanii społecznych. | - tłumaczy, czym jest wolność słowa,<br>- wylicza funkcje mediów,<br>- podaje zalety i wady mediów społecznościowych,<br>- wyszukuje w mediach wiadomości na wskazany temat<br>- odczytuje proste wyniki badań opinii publicznej,<br>- gromadzi materiały dotyczące wybranej kampanii społecznej,<br>- wskazuje funkcje mediów przejawiające się w stronach internetowych, które odwiedza, | - wyjaśnia, czym jest opinia publiczna,<br>- wymienia rodzaje mass mediów,<br>- wskazuje, czym jest kampania społeczna<br>- odróżnia fakty od opinii i komentarzy, |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **DZIAŁ XI: DEMOKRACJA W RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ UCZEŃ:**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - ocenia stan demokracji w państwie i uzasadnia swoje zdanie,<br>- określa, jak zmieniła się liczba monarchii i republik w Europie w ciągu ostatnich 200 lat,<br>- wyjaśnia, dlaczego większość państw demokratycznych rzadko wykorzystuje model bezpośredni, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie | - analizuje różnice między demokracją, autorytaryzmem a totalitaryzmem,<br>- omawia hierarchię aktów prawnych w Polsce,<br>- opisuje procedurę zmiany konstytucji i wyjaśnia, z jakiego powodu jest ona szczególna,<br>- opisuje funkcjonowanie Sejmu i Senatu RP : działalność klubów i kół poselskich, koalicji i opozycji, | - omawia znaczenie suwerenności i przymusowości państwa<br>- wyjaśnia i omawia zasady, na których opiera się demokracja,<br>- wskazuje wady i zalety demokracji bezpośredniej i pośredniej,<br>- określa znaczenie zasady trójpodziału władzy i równowagi władz dla działania demokracji, | - wylicza podstawowe funkcje państwa zewnętrzne i wewn.,<br>- tłumaczy, czym są akty prawne, i podaje ich główne rodzaje,<br>- wskazuje główne aspekty określone w konstytucji,<br>- podaje, jaką funkcję pełni Trybunał Konstytucyjny,<br>- wylicza podstawowe zasady ustroju Polski zawarte w <i>Konstytucji RP</i> , | - określa, czym jest państwo, podaje jego cechy,<br>- wymienia nazwy współczesnych ustrojów politycznych (demokracja, autorytaryzm, totalitaryzm,<br>- wyjaśnia w prosty sposób zasadę suwerenności narodu i referendum<br>- wskazuje ogólne zasady wyborów do Sejmu i Senatu,<br>- zna zasadę trójpodziału władzy |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>prezentację na temat historii polskich konstytucji,</p> <p>-dokonuje analizy informacji na temat aktualnie działającego prezydenta RP,</p> <p>- znajduje w Konstytucji RP teksty dotyczące konkretnej sprawy – analizuje je,</p> <p>-przedstawia w formie prezentacji działania partii politycznych, które są w sejmie,</p> <p>- charakteryzuje polską scenę polityczną.</p> | <p>- wyjaśnia znaczenie immunitetu dla funkcjonowania władzy ustawodawczej,</p> <p>- wskazuje różnice w organizacji wyborów do Sejmu i Senatu RP,</p> <p>- omawia proces ustawodawczy,</p> <p>- porównuje role Sejmu i Senatu RP w procesie ustawodawczym,</p> <p>- charakteryzuje działania Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu,</p> <p>- wyjaśnia rolę Trybunału Konstytucyjnego w państwie demokratycznym,</p> <p>- opisuje działalność partii w państwie demokratycznym.</p> | <p>- charakteryzuje poszczególne zasady ustroju RP zawarte w <i>Konstytucji</i> ,</p> <p>- wskazuje, czym wyróżnia się Zgromadzenie Narodowe,</p> <p>- wyjaśnia, jakie znaczenie w państwie demokratycznym ma aktywność wyborcza obywateli,</p> <p>- opisuje procedurę tworzenia rządu,</p> <p>- charakteryzuje poszczególne kompetencje rządu,</p> <p>- określa, w jaki sposób współdziałają rząd prezydent,</p> <p>- opisuje partie prawicowe, centrowe i lewicowe,</p> <p>- charakteryzuje systemy partyjne, wskazuje wady i zalety każdego z nich,</p> <p>- tłumaczy, jak utworzyć partię polityczną.</p> | <p>-opisuje demokrację pośrednią oraz rolę przedstawicieli,</p> <p>-opisuje zasady działania izb parlamentu i przykładowe kompetencje,</p> <p>-wyjaśnia zasadę pluralizmu politycznego i rolę partii</p> <p>-opisuje podstawy państwa prawa i dwuinstancyjności postępowania sądowego</p> <p>-wskazuje podstawowe kompetencje Rady Ministrów,</p> <p>- wymienia główne etapy procesu ustawodawczego,</p> <p>- określa, kto w Polsce może wystąpić z inicjatywą ustawodawczą,</p> <p>-podaje zasady działania sądów,</p> <p>- tłumaczy, czym są koalicja i opozycja w parlamencie,</p> <p>-wymienia sprawy, które podlegają referendum</p> | <p>i wymienia organy władzy ustawodawczej, wykonawczej, sędziowskiej w Polsce,</p> <p>-rozpoznaje partie polityczne obecne w Sejmie (nazwy)</p> <p>-wymienia sposób wyboru i podstawowe kompetencje Prezydenta RP,</p> <p>-wyjaśnia czym zajmuje się rząd</p> <p>- określa znaczenie konstytucji w państwie,</p> <p>- wyjaśnia, co nazywamy wymiarem sprawiedliwości,</p> <p>-dokonuje podziału partii politycznych</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## DZIAŁ XII: SPRAWY MIĘDZYNARODOWE UCZEŃ:

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>- analizuje wyniki badań opinii publicznej, formułuje wnioski, określa przyczyny zaobserwowanych zjawisk, wyraża własną opinię na wskazany temat i uzasadnia odpowiedź,</p> <p>- ocenia, jaki wpływ ma prawo weta w Radzie Bezpieczeństwa ONZ na skuteczność działań tego organu,</p> <p>- omawia główne zagadnienia i problemy funkcjonowania UE,</p> <p>- ocenia proces integracji Polski z Unią Europejską,</p> | <p>-argumentuje znaczenie współpracy międzynarodowej dla bezpieczeństwa i rozwoju,</p> <p>- wyjaśnia, jaką rolę odgrywa NATO w polityce obronnej państwa polskiego,</p> <p>-omawia uprawnienia głównych organów Unii Europejskiej,</p> <p>- wskazuje koszty przynależności Polski do UE,</p> <p>- omawia pozytywne i negatywne skutki globalizacji w różnych dziedzinach,</p> <p>- przedstawia sytuację krajów rozwiniętych</p> | <p>-analizuje korzyści i obowiązki wynikające z członkostwa Polski w UE,</p> <p>-porównuje zadania ONZ, NATO i UE – wskazuje różnice,</p> <p>-omawia znaczenie współpracy międzynarodowej dla pokoju na świecie,</p> <p>- charakteryzuje rolę ambasadora i konsula w polityce zagranicznej,</p> <p>-omawia główne etapy integracji europejskiej,</p> <p>- tłumaczy, czym jest i jak działa strefa Schengen,</p> | <p>-opisuje podstawowe instytucje UE i ich zadania (w zarysie),</p> <p>-wyszukuje informacje o „Ojcach Europy” i Polakach pełniących funkcje w instytucjach UE,</p> <p>-opisuje działania Polski w ONZ, UE i NATO,</p> <p>-odczytuje proste dane z materiałów UE dotyczących funduszy w regionie,</p> <p>-opisuje możliwe działania na rzecz poprawy warunków życia innych ludzi,</p> <p>-wymienia cztery najważniejsze</p> | <p>- wyjaśnia, czym są polityka zagraniczna i współpraca międzynarodowa,</p> <p>- rozwija skrót ONZ UE,</p> <p>- wymienia przykłady działania ONZ, NATO i UE,</p> <p>- podaje pełną nazwę NATO,</p> <p>- odczytuje z mapy nazwy państw NATO i UE,</p> <p>-wskazuje datę powstania i cele Unii Europejskiej,</p> <p>-wymienia przykładowe korzyści z członkostwa w UE</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - proponuje, w jaki sposób młodzi ludzie mogą dbać o środowisko,<br>- aktywnie uczestniczy w dyskusji o wyzwaniach związanych z migracją, proponuje sposoby rozwiązania problemu, | i rozwijających się,<br>- omawia problemy związane z migracją,<br>- wyjaśnia, dlaczego walka ze współczesnym terroryzmem jest trudna | - wylicza cele, na które są w Polsce przeznaczane dotacje,<br>- podaje przykłady wykorzystania przez Polskę funduszy unijnych,<br>-charakteryzuje zjawiska globalizacji i terroryzmu,<br>- omawia przyczyny i rodzaje konfliktów. | zasady europejskiego rynku wewnętrznego,<br>- wylicza główne zagrożenia i wyzwania XXI w., -określa skutki konfliktów na świecie. | -wskazuje przykłady wykorzystania funduszy UE w swojej gminie/regionie<br>- rozpoznaje wybrane problemy społeczne współczesnego świata,<br>- wymienia główne konflikty. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### **Warunki uzyskania wyższej niż przewidywana oceny w klasyfikacji semestralnej i rocznej z wiedzy o społeczeństwie**

- Uczeń jest zaangażowany społecznie: podejmuje działania pro publico bono, o których informuje nauczyciela, działa w szkolnym wolontariacie, samorządzie lub innej organizacji młodzieżowej,
- Na bieżąco poprawia oceny, które uważa za niesatysfakcjonujące,
- Śledzi systematycznie i na bieżąco informacje dotyczące życia społeczno – politycznego, weryfikuje ich autentyczność w różnych źródłach i dzieli się nimi z rówieśnikami oraz nauczycielem na lekcjach (prasówka).

#### **Warunki dostosowania treści i sposobu oceniania do indywidualnych potrzeb ucznia . nauczyciel:**

- Dostosowuje treść i formę poleceń do możliwości psychofizycznych ucznia, upewnia się, że uczeń zrozumiał polecenie/pytanie;
- Wydłuża czas pracy/odpowiedzi ucznia;
- Dostosuje czas miejsce i formę sprawdzania wiedzy, tak, aby uczeń mógł wykazać się opanowaną wiedzą i umiejętnościami, które opanował;
- Dostosowanie zakresu treści i stopnia trudności do specyficznych trudności indywidualnego ucznia,
- Uczeń sam zgłasza się do odpowiedzi z bieżącego materiału, jeżeli nie ma chętnych, nauczyciel decyduje.

#### **Ocenianie:**

Ocenianiu z wiedzy o społeczeństwie podlegają aktywności ucznia określone w Statucie Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Przytkowicach.

Po każdym dziale nauczyciel podsumowuje treści i umiejętności objęte podstawą programową. Sprawdzanie wiedzy ma charakter bieżący i przeprowadzane jest w różnorodnej formie .

Uczniowie wykonują samodzielną pracę –prezentację multimedialną na temat promocji gminy – pierwszy semestr a w drugim semestrze – funkcjonowanie UE.

Ocenie podlegają także gromadzenie informacji dotyczących życia społeczno-politycznego i kulturalnego mieszkańców Polski i świata oraz dzielenie się tą wiedzą z innymi.

Zaangażowanie społeczne i udział w kampani wyborczej wyborów przewosniczącego szkoły.

